

Phaedra brandt van liefde

Chris Nietvelt speelt Phaedra bij Toneelgroep Amsterdam

Als *Phaedra* in Racine's tragedie toont actrice Chris Nietvelt (1962) ook de strijd van haar personage. „Haar smachten naar een jonge jongen is ook vrij gênant.”

Door KESTER FRERIKS

AMSTERDAM, 6 NOV. „Tijdens een repetitie van *Phaedra* zei iemand tegen mij: 'Je staat helemaal in brand, de vlammen slaan uit je lichaam'." Actrice Chris Nietvelt vertolkt de titelrol in een van de aangrijpendste liefdesdrama's van de toneelliteratuur, *Phaedra* (1677) van Jean Racine. Het stuk geldt als het toonbeeld van de Franse klasiieke tragedie: strak opgebouwd in vijf bedrijven en geschreven in rijmende alexandrijnen. Met *Phaedra* maakt de Poolse regisseur Grzegorz Jarzyna zijn debuut bij Toneelgroep Amsterdam.

In de generaleweek vertelt Chris Nietvelt over haar rol van de oudere vrouw, bovendien koningin, die verliefd wordt op Hippolytos, haar veel jongere stiefzoon. „Eigenlijk is Phaedra met haar smachtende, alles verzengende liefde ook een beetje gênant”, aldus Nietvelt. „Mijn personage brandt van liefde voor de jonge Hippolytos. Vaak wordt Phaedra door een jongere actrice gespeeld, soms nog geen dertig. Ik ben tegen de vijftig en dat geeft een heel andere kleur. Mijn Phaedra heeft levenservaring, ze weet wat geluk is en vooral hoe ze haar verlangen naar geluk kan vervullen. Hippolytos moet haar dat ultieme liefdesgeluk geven.”

Het is opmerkelijk dat Nietvelt er niet voor terugdeinst Phaedra's

Nietvelt. Foto Jan Versweyveld

gevoelens 'gênant' te vinden. Nietvelt: „Dat geeft juist kracht aan mijn rol. Het grote gevaar van Phaedra is dat de actrice zich verliest in haar rol, dat ze alleen maar die brandende liefde speelt. Door daar die terughoudendheid tegenover te plaatsen, dat bewustzijn dat ze toch wel iets heel vreemds aan het doen is, geef je aan haar verlangen een diepere betekenis. Ze weet wat goed en fout is. Ze weet ook dat die liefde voor de veel jongere Hippolytos fout is. Ze is innerlijk verscheurd. Dat maakt haar tot een werkelijk tragisch personage.”

De rol van Hippolytos wordt vertolkt door Elco Smits, die inderdaad veel jonger is dan Chris Nietvelt. „Natuurlijk is hij volkomen beduusd als hij een vrouw tegenover zich vindt die zo openlijk haar liefde betuigt”, aldus Nietvelt. „Misschien heeft hij nog nooit van liefde gehoord en krijgt hij het nu in zo'n allesomvattende vorm aangereikt. Het leeftijdsver-

schil tussen ons heeft effect op de voorstelling, op onze personages. De optelsom van verschillen tussen ons, in dit ensemble, maakt een voorstelling. Het stuk heet weliswaar *Phaedra*, maar de kern van het drama schuilt in de wisselwerking tussen Phaedra, Hippolytos, Theseus en Aricia.”

De tragedie van Racine is meer dan drie eeuwen oud. Voor Nietvelt vormt die tijdspanne geen belemmering. „Phaedra's innerlijke strijd tussen goed en kwaad is zo prachtig intens geschreven, dat je geen moment het idee hebt dat het drama zover terug in de tijd gaat, zelfs nog tot de Griekse tijd. De zonden van toen gelden nu niet meer op dezelfde wijze, maar het verschil tussen goed en kwaad is blijven bestaan. Phaedra vraagt zich telkens weer af: wat ben ik aan het doen? Mijn voorouders bestierden als de goden van het licht het universum en ik ben verliefd op een jonge jongen? Hoe is dat mogelijk? Daarmee vul ik mijn rol in.

„Ik bouw mijn karakter op vanuit het denken, vanuit de tekst. Ik analyseer regel voor regel. Al doende kom je erachter dat Phaedra's hooggespannen verlangens een zwarte keerzijde hebben: aan het slot is ze zelfs in staat de jonge minnares van Hippolytos in het verderf te storten. Uit jaloezie. Ze weet dat jaloezie een 'slecht en vies' gevoel is, toch geeft ze zich er even aan over. Ze vraagt zelfs aan haar dienaar compassie te hebben met haar jaloezie.”

Chris Nietvelt is van 4 november t/m 23 december te zien in de voorstelling *Phaedra* van Toneelgroep Amsterdam. www.tga.nl